

Kurzusleírás (tematika)

Intranet link (tantárgyi adatlapok és tantervi hálók):

<https://intranet.mome.hu/oktatas/Tanterv%c3%a1talak%c3%adt%c3%a1s/>

Kurszus neve: Elméleti bázisú projektfejlesztés A / Az építészeti tapasztalat (2) Belsőépítészet és fogyasztói kultúra: az IKEA-paradigma.				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Veres Bálint, veresbal@mome.hu				
Kód: M-AE-102-A	Tantervi hely: ESMA	Javasolt félév: 1-3.	Kredit: 5	Tanóraszám: 3 (heti), 36 (féléves) Egyéni hallgatói munkaóra: 114
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): Előfeltétel:				
A kurzus célja és alapelvei: Az építészet vizsgálható a médiatudományok szemüvegén keresztül is. Nem csak abban az értelemben, hogy az építészet gazdasága, tervezői praxisa, adminisztratív felügyelete és értelmezési mezői egyaránt médiumokhoz kötődnek (a coffee table magazinoktól az online szakmai fórumokig, az ArchiCad-től a BIM rendszerekig, stb), hanem abban az értelemben is, hogy maguk a lakhatás, munkavégzés, szolgáltatás, szabadidőtöltés céljára kialakított mesterséges környezetek is tekinthetők tág értelemben vett médiumoknak (=közegeknek). A kurzus ebben a félévben – projekt munkát is felölelve – a belsőépítészet dimenziójára figyel és az építészeti tapasztalat tág problémakörét az IKEA-világ tapasztalatának elemzése révén közelíti meg. Az építészetre ezúttal sem a művészet- vagy építészettörténet szemüvegén keresztül tekintünk, hanem például a laikusok élményvilágán keresztül, amelyben a „tömeg,” a „forma” és a „tér” kulcsfogalmait háttérbe szorítja az „érzet,” a „hely” és a „jelentés” aspektusa. A kurzus folyamán az „atmoszféra” fogalmát is igyekszünk majd megragadni, amelyben a kortárs építészeti gondolkodás és az épített környezetek kortárs megélése egymásra találhat. A kurzus az elsődleges forrásokra alapozó frontális előadások és azok közös megbeszélése mellett kollektív módon feldolgozandó terepgyakorlatokat, valamint a dialógust serkentő órai miniesszék megírását is magába foglalja majd, illetve az építészeti praxis felől érkező vendégelőadót is beépít. Az a meggyőződés áll az oktatói megközelítés háttérében, hogy a kortárs építészeti, belsőépítészeti, környezettervezői, urbanisztikai gyakorlat számára az esztétikai tájékozódás, illetve tájékozottság elementáris orientációt kínálhat – másfelől pedig, hogy az esztétikai gondolkodás fejlesztése és pontosítása a professzionális és a laikus praxisok tapasztalatai felől valósítható meg. A kurzus, magától értetődő módon, különösen is az építészeti, formatervezési és designelméleti tanulmányokat folytatók számára kínál közvetlen ismereteket, de nyitott bármilyen más szakon hallgatók számára is.				

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás: A hallgatók alapvető esztétikai, építészetelméleti és médiaelméleti ismeretekre tehetnek szert.

Képesség: A hallgató képes a tanult ismereteket és az egyéni/kollektív tapasztalati spektrumot egymásra vonatkoztatni.

Attitűd: önálló problémaérzékelés és álláspont megfogalmazása

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

1. Tapasztalat, közvetettség, esztétika – fogalmi bevezető
2. A laikus építészeti tapasztalat
3. Építészet, érzékiség, atmoszféra
4. - *Az első feladat (terepmunka) közös kiértékelése-*
5. Az IKEA esztétikája
6. Az IKEA gazdaságtana és intézménytörténete
7. -*A második feladat (terepmunka) kiértékelése-*
8. Fogyasztók a térben: a consumer és a prosumer
9. Belső terek mint médiumok
10. -*félév végi kiértékelés-*

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus az elsődleges forrásokra alapozó frontális előadások és azok közös megbeszélése mellett kollektív módon feldolgozandó terepgyakorlatokat, valamint a dialógust serkentő órai miniesszék megírását is magába foglalja majd, illetve az építészeti praxis felől érkező vendégelőadót is beépít.

A hallgatók tennivalói, feladatai: A kurzus teljesítéséhez a dokumentált jelenléten túl a félévközi terepgyakorlatok és órai feladatok elkészítésére lesz szükség.

A tanulás környezete: tanterem

Értékelés:

Az értékelés a hallgatói teendők, feladatok elvégzésével arányos.

Az érdemjegy kiszámítása

Félévközi feladatok (50%), terepgyakorlat (50%)

Szakirodalom:

- BIFFI, Ricardo. 2021. "Exhibiting Nordic Values: A Critical Look at the IKEA Store" In I. Halland (Ed.), Ung uro. Unsettling climates in Nordic art, architecture and design, pp. 37–48. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- BORCH, Christian (ed.), 2014. Architectural Atmospheres: On the Experience and Politics of Architecture, Berlin: de Gruyter.
- BÖHME, G. 2018, Atmospheric Architecture, London: Bloomsbury.
- DÁNÉL, M. (szerk.) 2019. Tér – elmélet – kultúra. Interdiszciplináris térelméleti szöveggyűjtemény. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- FAWZY, Rania Magdi. 2019. "Neoliberalism in your living room: A spatial cognitive reading of home design in IKEA catalogue" Discourse, Context & Media 31
- FRANCO, A. B. 2019. „Our Everyday Aesthetic Evaluations of Architecture” *British Journal of Aesthetics*, 59 (4): 393-412 (2019)

GRIFFERO, T. 2020. Places, Affordances, Atmospheres: A Pathic Aesthetics. New York: Routledge.

KRISTOFFERSSON, Sara. 2014. Designed By Ikea. A Cultural History. London: Bloomsbury

LEDIN, Per & David MACHIN, 2018. "Forty years of IKEA kitchens and the rise of a neoliberal control of domestic space" *Visual Communication* 18(2): 165-187

LINDQVIST, Ursula. 2009. "The Cultural Archive of the IKEA Store" *space and culture* 12(1): 43-62

NORTON, Michael I.; Daniel MOCHON, Dan ARIELY. 2012. "The IKEA effect: When labor leads to love". *Journal of Consumer Psychology*, 22(3), 453–460

PALLASMAA, J. 2017. A bőr szemei, Budapest: Typotex.

PFEIFFER, K. L. 2005, A mediális és az imaginárius, Budapest: Magyar Műhely – Ráció Kiadó.

SAITO, Y. 2007. Everyday Aesthetics, Oxford: Oxford University Press.

SALZER, Miriam. 1994. Identity Across Borders A Study in the "IKEA-World" Linköping University.

TIEHEN, Justin. 2021. "The IKEA effect and the production of epistemic goods" *Philosophical Studies* (2022) 179:3401–3420

TRENDAFILOV, Dimitar. 2018. "Design incorporated: IKEA as personal experience" *Punctum* 4(1):165-178.

TRIGG, D. 2021. Atmospheres and shared emotions. New York: Routledge.

ZUMTHOR. P. 2006. Atmospheres: Architectural Environments. Surrounding Objects, Birkhäuser, Switzerland.

Egyéb információk:

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Fogadóóra: Hétfő 15:30, UP 415